

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-1-42 (Özelleştirme Nihai Bildirim)
Karar Sayısı : 04-40/448-110
Karar Tarihi : 3.6.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER,
Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER : M.Ömür PAŞAOĞLU, Şenol KOCAER, Mert KARAMUSTAFAOĞLU

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

D. TARAFLAR

: - T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Ziya Gökalp Cad. No:80 Kurtuluş-Ankara

- Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş.
İstanbul Cad. Sena İş Hanı No:26/18 Ulus-Ankara

- Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.
Beybi Giz Plaza Meydan Sok. No:28/9 Maslak-İstanbul

- Pan American Ortak Girişim Grubu

- Pan American Silver Corp.

1500-625 Howe St. Vancouver, British Columbia
KANADA, V6C 2T6

- Woodhall Holdings B.V.

Schouwburgplein 30-34 3012 CL
Rotterdam HOLLANDA

- Kütahya Ortak Girişim Grubu

- Anadolu Uluslararası Tic. ve Taş. A.Ş.

Büyükdere Cad. YKB Plaza A Blok Kat 12
Levent-İstanbul

- Salamat Holding A.Ş.

Vişnezade Mah. Acisu Sok. No:7/2
Maçka-İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Özelleştirme kapsam ve programında bulunan Eti Gümüş A.Ş.'nin blok satış yöntemiyle devredilmesine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Eti Gümüş A.Ş., 10.10.2000 tarih ve 2000/76 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Eti Gümüş A.Ş.'nin özelleştirmesine ilişkin olarak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 28.5.2002 ve 4058 sayılı yazı ile ön bildirimde bulunmuştur. 18.6.2002 tarih ve 1327 sayılı yazı ile, söz konusu işlemin 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olmakla birlikte, aynı Tebliğ'de yer alan pazar payı ve ciro eşiklerinin altında bulunması ve teşebbüsün herhangi bir imtiyaza sahip olmaması nedeniyle ön bildirimde tabi olmadığı, ancak devralacak teşebbüsün ciro ve pazar payı mevcut değerlere eklendiğinde, 1998/4 sayılı Tebliğ'de öngörülen pazar payı ve ciro eşiklerinin aşılabileceği, bu durumda Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gerekebileceğini içeren mesleki daire görüşü Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na gönderilmiştir. Mesleki daire görüşünün uygun görüldüğü, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 25.6.2002 tarih ve 4818 sayılı yazısı ile bildirilmiştir.

Kurum kayıtlarına 7.5.2004 tarih ve 2284 sayı ile giren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yazısı üzerine teklif sahiplerinin, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın Kurum kayıtlarına 28.4.2004 tarih ve 2120 sayı ile giren yazısı ekinde yer alan bildirimleri ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 28.5.2004 tarih ve 2004-1-42/ÖN-04-MÖP sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 31.5.2004 tarih ve REK.0.05.00.00/65 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-40 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Eti Gümüş A.Ş.'nin özelleştirme yoluyla teklif sahipleri Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş., Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş., Pan American Ortak Girişim Grubu veya Kütahya Ortak Girişim Grubu şirketlerinden birine devri işleminin,

- 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olduğu,

- 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi kapsamında izin başvurusuna tabi olduğu,

- Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş., Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş. ve Kütahya Ortak Girişim Grubu'nun ilgili pazarda herhangi bir faaliyeti olmadığı, Eti Gümüş A.Ş.'nin ilgili pazarda % 0.3-%0.4 ve Pan American Silver Corp.'in %1 pazar payına sahip olduğu ve Eti Gümüş A.Ş.'nin herhangi bir imtiyaza sahip olmadığı hususları dikkate alındığında, işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında hakim durum yaratacak veya mevcut bir hakim durumu güçlendirecek nitelikte olmadığı ve bu nedenle dosya konusu devir işlemine izin verilmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Eti Gümüş A.Ş.

10.10.2000 tarih ve 2000/76 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup, sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na aittir.

H.1.2. Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş. (Söğütsen Seramik)

Söğütsen Seramik, kira hakkına sahip olduğu fabrikada seramik, fayans ve karo imalatı ve ticareti ile iştigal etmektedir. Dosya mevcudu bilgilerden şirketin gümüş üretimi faaliyeti ile iştigal etmediği anlaşılmaktadır.

Söğütsen Seramik'in sermaye yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1- Söğütsen Seramik'in Sermaye Yapısı

| Hissedarlar | Hisse Oranı (%) |
|-------------------|-----------------|
| Sebahattin Yıldız | 62,5 |
| Vahip Yıldız | 7,5 |
| Sinan Yıldız | 7,5 |
| Cihan Yıldız | 7,5 |
| Hilal Yıldız | 7,5 |
| Musa Yıldız | 7,5 |

H.1.3. Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.

Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.'nin ana faaliyet alanı kömür ticaretidir. Şirket, Rusya, Çin ve Güney Afrika'dan ısınma amaçlı parça kömür ithalatı yapmakta ve bunu depoları vasıtasıyla yurtiçinde satmaktadır.

Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.'nin sermaye yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2- Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

| Hissedarlar | Hisse Oranı (%) |
|-------------------|-----------------|
| Garip Yıldırım | 40 |
| Zeycan Yıldırım | 15 |
| Ali Rıza Yıldırım | 15 |
| Yüksel Yıldırım | 15 |
| Mehmet Yıldırım | 15 |

H.1.4. Pan American Ortak Girişim Grubu

Ortak girişim grubu, Pan American Silver Corp. ve Pan American Silver Corp.'in %100 sahibi olduğu Woodhall Holdings B.V.'den oluşmaktadır.

1944 yılında kurulan Pan American Silver Corp. münhasıran gümüş üretimi üzerine uzmanlaşmış, halka açık Kanadalı bir maden şirkettir. Dosya mevcudu bilgilere göre, dünyanın çeşitli bölgelerinde gümüş yatırımlarına sahiptir. Fakat şirketin Türkiye gümüş pazarında faaliyeti bulunmamaktadır. Woodhall Holdings B.V., Pan American Silver Corp.'ın uluslararası vergi planlaması çerçevesinde kurulmuş bir holding şirkettir.

Pan American Silver Corp.'ın sermaye yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3- Pan American Silver Corp.'ın Sermaye Yapısı

| Hissedarlar | Hisse Oranı (%) |
|--|-----------------|
| Cascade Investment LLC | 9,6 |
| Ross Beaty | 5,6 |
| Diğer kurumsal ve kişisel yatırımcılar | 84,8 |

Pan American Silver Corp.'ın hisseleri, NASDAQ ve Toronto borsalarında işlem görmekte olup, şirketin %65'i kurumsal yatırımcı ve %35'i kişisel yatırımcı olmak üzere Kanada ve A.B.D.'de yerleşik yaklaşık 25.000 hissedarı mevcuttur.

H.1.5. Kütahya Ortak Girişim Grubu

Ortak Girişim Grubu, Anadolu Uluslararası Ticaret ve Taşımacılık A.Ş. ve Salamat Holding A.Ş.'den oluşmaktadır.

Anadolu Uluslararası Ticaret ve Taşımacılık A.Ş., İstanbul limanında yabancı bayraklı gemiler ile büyük kabotajdaki Türk gemilerine bunker servis hizmeti vermektedir.

Salamat Holding A.Ş.'nin %45 hissedarı olduğu Tarımsal Kimya Teknolojileri Sanayi ve Ticaret A.Ş. benzin ve türevlerine katkı maddesi olan etanol üretimi yapmaktadır. Yine %45 hissedarı olduğu Doba Investment Ltd. Şti. ise Kıbrıs Magosa ve Gemi Kapağı serbest bölgelerinin işletme hakkına sahip olup, eski Sovyetler Birliği ülkelerinde petrol alanında çeşitli yatırımları vardır.

Anadolu Uluslararası Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.'nin sermaye yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4- Anadolu Uluslararası Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

| Hissedarlar | Hisse Oranı (%) |
|------------------------|-----------------|
| Ali Samsa Karam Mehmet | 0,999996 |
| Diğer | 0,000004 |

Salamat Holding A.Ş.'nin sermaye yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 5- Salamat Holding A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

| Hissedarlar | Hisse Oranı (%) |
|--------------------------|-----------------|
| İbrahim Servet Harunoğlu | 12 |
| Kerim Cabir Harunoğlu | 1 |
| Ali Harun Harunoğlu | 1 |
| Aliya Sarioğlu | 1 |
| Nurbergen Balgimbayev | 85 |

H.2. Sektörel Bilgiler

Türkiye'de cevherden gümüş üretimine, Etibank vasıtasıyla 1987 yılının sonlarında, o zamanki adıyla 100. Yıl Gümüş Madeni İşletmeleri Müesseseleri Müdürlüğü'nün, Kütahya/Gümüşköy mevkiindeki tesislerinin fiilen faaliyete geçmesi ile başlanılmıştır. Tesislere hammadde, Gümüşköy/Aktepe maden sahasından sağlanmaktadır. Türkiye'de diğer madenlerin rezerv miktarı, mevcut durumda üzerine yatırım yapılmasına ve kara geçilmesine izin verecek boyutlarda değildir.

1998 yılına kadar Eti Holding A.Ş.'ye bağlı ortaklık olarak faaliyet gösteren Eti Gümüş A.Ş., yılda yaklaşık bir milyon ton cevher üretmektedir. Bu üretim miktarının herhangi bir nedenle kesilmesinin, büyük oranda azalmasının veya artmasının söz konusu olmaması halinde Eti Gümüş A.Ş.'nin 20-25 yıllık ömrü olduğu ifade edilmektedir.

Türkiye'de cevherden tek gümüş üreticisi, Eti Gümüş A.Ş.'dir. Türkiye'de kullanılan yıllık gümüş miktarının yaklaşık %48'i Eti Gümüş A.Ş. Kütahya tesislerinden çıkarılmaktadır. Eti Gümüş A.Ş. açık cevher işletmesine sahip olup %99.9 Ag saflıkta granül gümüş üretmekte ve 1, 2, 5 ile 10 kg'lık torbalar halinde piyasaya sunmaktadır. Ortalama 30 ton olan gümüş ithalatı, Eti Gümüş A.Ş.'nin yıllık üretimindeki artma veya azalmalardan direkt etkilenecek şekilde değişim göstermektedir.

Ülkemizde ikincil kaynakları kullanarak üretim yapan Ramak A.Ş., Sarkuysan A.Ş., Çinkur A.Ş. gibi kuruluşlar bulunmaktadır. Bu kurumlar bakır veya çinko üretimi sonucu yan ürün olarak altın ve gümüş üretmektedir. Bakır ve çinko anot çamurları, yurt dışına geçici ihracatla rafinasyon işlemine gönderilir ve rafinasyona giren bu çamurlardan gümüş, tekrar kazanılır. Ancak elde edilen gümüş miktarı yıllık olarak yaklaşık 3-5 ton civarı olup, genel arz tutarı olan 200 ton içerisinde önemli bir orana sahip değildir.

Türkiye'de gümüşün yaklaşık %90'ı Kapalıçarşı tarafından tüketilmekte, gümüşe en çok takı, ev eşyası yapımında ve altın ayarında ihtiyaç duyulmaktadır. İç piyasada üretilen granül gümüşün tamamı yine iç piyasada satılmaktadır. Dolayısıyla sadece iç piyasada talebin daraldığı ve stok miktarının arttığı zamanlarda ihraç sözkonusu olmaktadır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

Gümüş, birincil kaynaklardan veya hurda gümüşün yeniden kazanılmasıyla ikincil kaynaklardan elde edilebilmektedir. Birincil gümüş kaynakları da ana ürün (primer) gümüş yatakları ve yan ürün (seconder) gümüş yatakları olmak üzere iki kategoride değerlendirilmektedir. Günümüzde dünya gümüş üretiminin çoğu altın, çinko, bakır ve diğer madenlerden yan ürün olarak elde edilmektedir.

Gümüş ihtiva eden cevherler, açık işletme veya yer altı üretim metodlarıyla çıkarılır. Altının ve gümüşün üretim teknolojisi tamamen aynı olmakla birlikte, söz konusu metaller rafinasyon işlemleri bakımından farklı proseslere tabidir.

Gümüş diğer bazı metallerden farklı olarak hem yatırım aracı, hem de endüstriyel hammadde olarak talep görmektedir. Gümüş, aynaların kaplanması, kuyumculuk, fotoğrafçılık ve elektrik-elektronik sektörlerinde, otomobil kontakları, elektrik kondansatörleri, soğutma ekipmanları, pil, cep telefonu ve bilgisayar parçalarının imalatı gibi çeşitli alanlarda kullanılmaktadır.

Özelleştirmeye konu teşebbüsün faaliyet alanı ve gümüşün yukarıda değinilen kullanım alanları dikkate alındığında ilgili ürün pazarı, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 24., 25. ve 26. maddelerine uygun olarak yürütülen faaliyetler sonucunda elde edilen "ham cevherden üretilen saf gümüş pazarı" şeklinde tanımlanmıştır.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

4054 sayılı Kanun'un kapsamı dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak tanımlanmıştır.

H.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Söz konusu işlem, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 10.10.2000 tarih ve 2000/76 sayılı kararı ile özelleştirme programına alınmış olan Eti Gümüş A.Ş.'nin %100 oranındaki hisselerinin, blok satış yöntemiyle özelleştirilmesine yöneliktir.

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, söz konusu özelleştirme işleminin, 1998/4 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir devralma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eti Gümüş A.Ş.'deki Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait %100 oranındaki hissenin özelleştirilmesine ilişkin ihalede nihai pazarlık görüşmeleri 6.5.2004 tarihinde tamamlanmıştır. İhale komisyonunca Söğütsen Seramik, Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş., Pan American Ortak Girişim Grubu ve Kütahya Ortak Girişim Grubu firmalarının teklifleri uygun bulunmuştur.

Söğütsen Seramik, Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş., Kütahya Ortak Girişim Grubu ve Pan American Ortak Girişim Grubu üyesi Pan American Silver Corp.'ın Türkiye'de ilgili ürün pazarında faaliyetlerinin bulunmaması nedeniyle, yapılacak değerlendirmede ciro ve pazar payı eşikleri bakımından yalnızca Eti Gümüş A.Ş.'ye ait veriler dikkate alınmıştır.

Eti Gümüş A.Ş.'nin faaliyet raporuna göre, 2003 yılı cirosu 28.408.535.000.000 TL'dir. Eti Gümüş A.Ş., Türkiye gümüş pazarında yaklaşık %40 pazar payına sahiptir. Bu bakımdan işlem, 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan eşikleri aşması nedeniyle izne tabidir.

Dosya mevcudu bilgilerden; Söğütsen Seramik, Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş., Kütahya Ortak Girişim Grubu'nun ilgili pazarda herhangi bir faaliyetinin olmaması nedeniyle bu teşebbüslere yapılacak devrin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında hakim durum yaratacak veya mevcut bir hakim durumu güçlendirecek nitelikte olmayacağı anlaşılmıştır. Teklif sahibi teşebbüslerden Pan American Ortak Girişim Grubu üyesi Pan American Silver Corp. Türkiye'de faaliyeti bulunmamasına karşın gümüş sektöründe faaliyet göstermektedir. Ancak teşebbüsün Türkiye gümüş pazarında faaliyet göstermemesi nedeniyle bu teşebbüse yapılacak devir, pazar yapısında bir değişikliğe yol açmamaktadır.

Dosya mevcudu bilgilerden, Türkiye'de Eti Gümüş A.Ş.'nin cevherden tek gümüş üreticisi olmasının, kanunlarla sağlanan bir imtiyaz veya tekel hakkından kaynaklanmadığı, diğer madenlerin işletilmemesinin, o madenlerin sahip olduğu rezerv miktarının yetersizliğinin bir sonucu olduğu, ileride yeterli miktarda rezervi olan maden yataklarının bulunması veya daha ileri teknolojiler kullanılarak, şu an yeterli miktarda rezervi olmayan ve dolayısıyla işletilmeyen madenlerin işletilmesinin kârlı hale getirilebilmesi halinde, bu madenlere yatırım yapılmasının ve bu madenlerin işletilmesinin önünde herhangi yasal bir engel bulunmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca 3213 sayılı Maden Kanunu'nda sayılan şartları haiz olan herkesin gümüş madeni işletebileceği ve Eti Gümüş A.Ş.'nin bir kamu kuruluşu olmasından kaynaklanan, bir kanun veya sair hukuki düzenlemeye dayanan ya da fiilen oluşmuş, ilgili ürün piyasasında faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin sahip olmadığı veya olamayacağı tekel hakkı dahil hiçbir ayrıcalığa sahip bulunmadığı da tespit edilmiştir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Teklif sahipleri Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş., Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş., Pan American Ortak Girişim Grubu veya Kütahya Ortak Girişim Grubu tarafından Eti Gümüş A.Ş.'nin özelleştirme yoluyla devralınması işleminin,

- 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğuna,

- Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş., Yıldırım Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş., Kütahya Ortak Girişim Grubu ve Pan American Silver Corp.'ın ilgili pazar olan Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde herhangi bir faaliyetinin olmadığı, Eti Gümüş A.Ş.'nin ilgili pazarda %40 pazar payına sahip olduğu ve Eti Gümüş A.Ş.'nin herhangi bir imtiyaza sahip olmadığı dikkate alındığında, işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığına,

dolayısıyla Eti Gümüş A.Ş. ile ilgili bildirim konu devir işlemine izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.